

**РЕПУБЛИКА СРПСКА
ВЛАДА**

Е

**ПРИЈЕДЛОГ
(по хитном поступку)**

**ЗАКОН
О ИЗМЈЕНАМА И ДОПУНАМА ЗАКОНА
О УПРАВЉАЊУ ОТПАДОМ**

Бања Лука, јануар 2018. године

ЗАКОН
О ИЗМЈЕНАМА И ДОПУНАМА ЗАКОНА
О УПРАВЉАЊУ ОТПАДОМ

Члан 1.

У Закону о управљању отпадом („Службени гласник Републике Српске“, број 111/13 и 106/15) у члану 15. став 1. тачка б) мијења се и гласи:

„б) Републички план управљања отпадом (у даљем тексту: Републички план)“.

Члан 2.

Члан 18. мијења се и гласи:

„(1) Републички план је документ којим се одређује и усмјерава управљање отпадом на основу анализе постојећег стања и циљева управљања отпадом утврђених Стратегијом.

(2) Републички план садржи:

а) анализу и оцјену постојећег стања управљања отпадом,

б) основне циљеве управљања отпадом,

в) програм превенције настанка отпада,

г) очекиване врсте, количине и поријекло отпада који ће бити произведен на територији Републике Српске (у даљем тексту: Републике), увезен или извезен, укључујући и процјену стања посебних токова отпада на основу количина производа стављених на тржиште Републике,

д) процјену потребе за новим системом сакупљања отпада, додатном инфраструктуром постројења за управљање отпадом у складу са начелом близине и заједничког приступа управљању отпадом, као и затварањем постојећих постројења за управљање отпадом,

ђ) организацију управљања отпадом са приједлогом рјешења за подручја у којима није успостављен систем управљања отпадом,

е) организацију управљања посебним токовима отпада,

ж) мјере за подизање свијести јавности,

з) могућност сарадње између двије и више јединица локалне самоуправе,

и) распоред будућих локација центара за управљање отпадом, претоварних станица, постројења за термички третман отпада, депонија опасног и неопасног отпада,

ј) план за смањење количине биоразградивог отпада који се одлаже на депоније,

к) начине и рокове извршења Републичког плана, и

л) друге мјере и циљеве значајне за управљање отпадом.

(3) Републички план доноси Влада за период од 10 година и по потреби ревидира.

(4) Републички план припрема Министарство у сарадњи са јединицама локалне самоуправе.

(5) Извјештај о спровођењу Републичког плана припрема Министарство и подноси Влади на усвајање сваке три године.

Члан 3.

Послије члана 18. додаје се нови члан 18а. који гласи:

„18а.

Програм превенције настанка отпада из члана 18. став 2. тачка в) овог закона садржи:

- а) циљеве спречавања настанка отпада,
- б) мјере потребне за остваривање циљева смањења и спречавања настанка отпада, које се односе на:
 - 1) планирање или друге економске инструменте којима се подстиче одржива употреба сировина и ресурса,
 - 2) унапређење истраживања и развоја чистих технологија и производа, као и употреба резултата таквог истраживања и развоја,
 - 3) развој ефикасних показатеља притиска на животну средину повезаних са насталим отпадом у циљу пружања доприноса спречавања настанка отпада,
 - 4) пружање информација о техникама спречавања настанка отпада с циљем једноставније примјене најбољих расположивих техника,
 - 5) укључивање захтјева за спречавање настанка отпада приликом издавања дозвола,
 - б) организовање кампања за подизање свијести,
 - 7) економске инструменте за одговорније понашање потрошача према животној средини у смислу куповине производа са што мање амбалаже, и
 - 8) промовисање поновне употребе и/или поправку одговарајућих искоришћених производа и њихових компонената.

Члан 4.

У члану 24. у ставу 2. у тачки б) ријечи: „појединачне планове управљања отпадом“ замјењују се ријечима; „Републички план“.

Члан 5.

У члану 63. у ставу 2. ријечи: „или самостално или“ бришу се.

Члан 6.

У члану 63а. у ставу 2. ријечи: „амбалажу или“ бришу се.

У ставу 4. ријечи „ст. 1. и 2.“ бришу се.

Члан 7.

У члану 63б. у ставу 2. тачка а) мијења се и гласи:

„а) T – укупна количина амбалаже у коју је упакован производ пласиран на тржиште, изражена у килограмима,“.

У ставу 3. тачка б) мијења се и гласи:

„б) T_i – укупна количина амбалаже у коју је упакован производ пласиран на тржиште, према врсти амбалаже, изражена у килограмима,“.

У тачки в) ријеч: „сваку“ замјењује се ријечју: „календарску“.

У тачки д) ријеч : „посебне“ брише се.

У ставу 4. тачка б) мијења се и гласи:

„б) T_i – укупна количина амбалаже у коју је упакован производ пласиран на тржиште, према врсти амбалаже, изражена у килограмима,“.

У тачки в) ријеч: „сваку“ замјењује се ријечју: „календарску“.

Члан 8.

Члан 63в. мијења се и гласи:

„(1) Коефицијенти накнаде за поновно искоришћење и рециклажу једног килограма амбалажног отпада, према врсти амбалаже, изражени у конвертибилним маркама, коефицијент евидентирајуће накнаде, изражен у конвертибилним маркама по килограму амбалаже и циљеви управљања амбалажним отпадом, изражени у процентима по врстама амбалаже, за календарску годину, који се узимају у обзир приликом брачуна накнаде, дати су у Прилогу 1. и Прилогу 2. овог закона и чине његов саставни дио.

(2) Коефицијенти и циљеви из става 1. овог члана могу се мијењати у зависности од економских инструмената од којих зависи успостављање система управљања амбалажним отпадом.

(3) Коефицијенти и циљеви за обрачун накнаде из става 1. овог члана не примјењују се уколико је ријеч о:

а) амбалажи, односно амбалажном материјалу у који се пакује производ који се ставља у промет у току једне календарске године, а чија укупна количина не прелази 100 kg за папир, 300 kg за стакло, 30 kg за метале, 80 kg за пластику, 100 kg за дрво и 50 kg укупно за све друге материјале за паковање,

б) амбалажи са дугим вијеком трајања и повратној амбалажи на коју се примјењује кауцијски систем,

в) извезеној амбалажи у коју је упакован производ,

г) амбалажи у коју је упакован производ увезен у некомерцијалне сврхе или који је физичко лице купило за сопствене потребе,

д) произведеном, увезеном или извезеном амбалажном материјалу који служи за даљу производњу амбалаже, и

ђ) извезеном амбалажном отпаду.

Члан 9.

Члан 63г. мијења се и гласи:

„(1) Висина накнаде обрачунава се на основу:

а) кварталног извјештаја о управљању амбалажом и амбалажним отпадом, који обвезник плаћања накнаде, који своје обавезе управљања отпадом није пренио на оператера, доставља Фонду, и то за:

1) јануар, фебруар и март текуће године, најкасније до 20. априла текуће године,

2) април, мај и јун текуће године, најкасније до 20. јула текуће године,

3) јул, август и септембар текуће године, најкасније до 20. октобра текуће године, и

4) октобар, новембар и децембар текуће године, најкасније до 20. јануара наредне године.

б) годишњег извјештаја о управљању амбалажом и амбалажним отпадом, који оператер и обвезник плаћања накнаде, који је своје обавезе управљања отпадом пренио на оператера, достављају Фонду најкасније до 20. јануара текуће године за претходну годину.

(2) Фонд обрачунава накнаду на основу поднесеног кварталног или годишњег извјештаја и доноси рјешење о плаћању накнаде, односно о ослобађању од плаћања накнаде.

(3) Рјешењем о плаћању накнаде утврђује се висина накнаде, начин и рок плаћања.

(4) Рјешењем о ослобађању од плаћања накнаде утврђује се да је обвезник плаћања испунио прописане циљеве управљања амбалажом и амбалажним отпадом.

(5) Накнада за евидентирање из члана 63б. овог закона уплаћује се на рачун јавних прихода буџета Републике Српске, распоређује на рачун Фонда и намјенски троши за обављање послова праћења поднесених извјештаја о управљању амбалажом и амбалажним отпадом, вођење базе података, контроле и евиденције обвезника система управљања амбалажним отпадом.

(6) Накнада за опште циљеве и Накнада за специфичне циљеве из члана 63б. овог закона уплаћује се на рачун јавних прихода буџета Републике Српске, распоређује на рачун Фонда и намјенски се троши за управљање амбалажом и амбалажним отпадом.

(7) Доказ о извршеној уплати накнаде обвезник је дужан да достави Фонду.

(8) Обрачунски период за 2018. годину почиње од првог дана у мјесецу који слиједи након мјесеца у којем овај закон ступа на снагу.

(9) Извјештаји из става 1. овог члана се утврђују посебним прописом Владе из члана 63з. овог Закона.

Члан 10.

Члан 63ђ. мијења се и гласи:

„(1) Оператер је правно лице које је овлашћено од Министарства за обављање дјелатности управљања амбалажом и амбалажним отпадом.

(2) Оснивачи оператера су правна лица која обављају своју пословну дјелатност стављањем у промет амбалаже или упакованог производа на тржиште Републике.

(3) Оператер може дјелатност управљања амбалажом и амбалажним отпадом да обавља сам или путем овлашћених подизвођача, ако посједују дозволу издату у складу са овим законом и прописима донесеним на основу овог закона.

(4) Обвезник из члана 63а. овог закона може склопити са оператером уговор о преносу обавезе управљања амбалажом и амбалажним отпадом ради испуњавања циљева у складу са овим законом и прописима донесеним на основу овог закона.

(5) Уговором из става 4. овог члана уређују се међусобна права и обавезе уговорних страна.

(6) Накнаде које утврђује оператер за уговорене обвезнике система управљања амбалажом и амбалажним отпадом, морају бити једнаке за осниваче и уговорене обвезнике система“.

Члан 11.

Члан 63з. мијења се и гласи:

„Начин поступања са амбалажом и амбалажним отпадом, обавезе учесника система за управљање амбалажом и амбалажним отпадом, као и обрасци извјештаја о управљању амбалажом и амбалажним отпадом, уређују се посебним прописом Владе“.

Члан 12.

У члану 96. став 2. мијења се и гласи:

„(2) Влада ће на приједлог Министарства, у року од 3 мјесеца од дана ступања на снагу овог закона донијети пропис из члана 63з. овог Закона“.

Члан 13.

Члан 99. мијења се и гласи:

„(1) Одговорна лица постојећих депонија комуналног отпада на чијем подручју нису успостављене заједничке депоније за одлагање отпада и које нису изграђене у складу са овим законом, као и одговорна лица већ успостављених заједничких депонија за одлагање отпада које нису изграђене у складу са овим законом, дужна су да до 31.12.2021. године доставе Министарству на разматрање програм мјера са динамиком прилагођавања рада депоније (у даљем тексту: Програм мјера) у складу са овим законом и прописом који уређује поступак одобравања и садржај Програма мјера, као и минималне услове који морају бити испуњени за рад депоније.

(2) Рок за прилагођавање рада депонија из става 1. овог члана је 31.12.2026. године.

(3) У случају да одговорно лице из става 1. овог члана не достави Програм мјера у прописаном року или ако министар не одобри достављени Програм мјера, инспектор ће забранити рад депоније у складу са чланом 91. овог закона“.

Члан 14.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Српске“.

Број:
Датум:

ПРЕДСЈЕДНИК
НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ

Недељко Чубриловић

ПРИЛОГ 1.

Коефицијент евидентирајуће накнаде	Вриједност коефицијената изражена у КМ за један килограм [КМ/kg] амбалаже за календарску годину
Ke	0,002
Коефицијенти накнаде за поновно искоришћење и рециклажу по врстама амбалаже	Вриједност коефицијената изражена у КМ за један килограм [КМ/kg] амбалаже за календарску годину
K _R стакло	0,40
K _R метал	0,30
K _R папир	0,40
K _R пластика	0,60
K _R дрво	0,25
K _R вишеслојни и остали материјал	0,60
K _R амбалажа која садржи остатке опасних супстанци и/или је контаминирана опасним супстанцама	5,00

Коефицијент евидентирајуће накнаде (Ke)

Коефицијенти накнаде за поновно искоришћење и рециклажу по врстама амбалаже (K_{Ri})

(индекс „i“ је врста амбалажног отпада, а може да буде: стакло или метал или папир/картон или пластика или дрво)

ПРИЛОГ 2.

ОПШТИ ЦИЉ	
Поново искористити и рециклирати (%)	35

СПЕЦИФИЧНИ ЦИЉЕВИ	
Врста амбалажног материјала	Минимална количина амбалажног материјала (%) коју треба рециклирати
Стакло	12
Метал	10
Папир	30
Пластика	16
Дрво	12
Вишеслојни материјали	10
Амбалажа која садржи остатке опасних супстанци и/или је контаминирана опасним супстанцама	10

**ОБРАЗЛОЖЕЊЕ
ПРИЈЕДЛОГА ЗАКОНА О ИЗМЈЕНАМА И ДОПУНАМА ЗАКОНА
О УПРАВЉАЊУ ОТПАДОМ**

(по хитном поступку)

I УСТАВНИ ОСНОВ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

Уставни основ за доношење овог закона садржан је у Амандману XXXII став 1. тачка 13. на члан 68. Устава Републике Српске, према којем Република уређује и обезбјеђује систем заштите и унапређивања животне средине.

**II УСКЛАЂЕНОСТ СА УСТАВОМ, ПРАВНИМ СИСТЕМОМ И
ПРАВИЛИМА НОРМАТИВНОПРАВНЕ ТЕХНИКЕ**

III УСКЛАЂЕНОСТ СА ПРАВНИМ ПОРЕТКОМ ЕВРОПСКЕ УНИЈЕ

IV РАЗЛОЗИ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

Управљање отпадом у Републици Српској уређено је Законом о управљању отпадом („Службени гласник Републике Српске“, број 111/13 и 106/15) који је донесен 2013. године. Овим законом постављене су основе за успостављање система управљања отпадом у Републици Српској који представља дјелатност од општег интереса, а подразумијева спровођење прописаних мјера за поступање са отпадом у оквиру сакупљања, транспорта, складиштења, третмана и одлагања отпада.

Циљ овог закона је да се обезбиједи и осигурају услови за управљање отпадом на начин којим се не угрожава здравље људи и животна средина, превенција настајања отпада, посебно развојем чистијих технологија и рационалним коришћењем природних богатстава, као и отклањање опасности од његовог штетног дејства на здравље људи и животну средину, поновно искоришћавање и рециклажу отпада, издвајање секундарних сировина из отпада и коришћење отпада као енергента, развој поступака и метода за одлагање отпада, санацију неуређених одлагалишта отпада, праћење стања постојећих и новоформираних одлагалишта отпада и развијање свијести о управљању отпадом.

Законом о измјенама и допунама Закона о управљању отпадом („Службени гласник Републике Српске“, број 106/15) разрађен је систем обрачуна накнаде за оптерећивање животне средине амбалажним отпадом на начин да су прописани обвезници плаћања предметне накнаде, критеријуми за обрачун накнаде, те формуле за израчунавање, односно начин утврђивања висине накнаде.

Одлуком Уставног суда број У – 72/16 од 20.децембра 2017. године утврђено је да члан 2. Закона о измјенама и допунама Закона о управљању отпадом у дијелу у којем је последије члана 63. додат члан 63в. и подзаконски акт који је донијет на основу наведеног члана закона, тј. Одлука о коефицијентима за обрачун накнаде за оптерећивање животне средине амбалажним отпадом и циљевима управљања амбалажним отпадом за 2015. и 2016. годину („Службени гласник Републике Српске“, број 6/16), нису у сагласности са Уставом Републике Српске.

Пошто је Одлуком Уставног суда број У – 72/16 од 20.децембра 2017. године, стављена ван снаге Одлука о коефицијентима за обрачун накнаде за оптерећивање животне средине амбалажним отпадом и циљевима управљања амбалажним отпадом за 2015. и 2016. годину („Службени гласник Републике Српске“, број 6/16) према правном схватању Уставног суда, параметре обрачуна накнаде из претходно наведене одлуке неопходно је нормирати законским прописом.

С обзиром на члан 35. Устава, према којем човјек има право на здраву животну средину и свако је, у складу са законом, дужан да у оквиру својих могућности штити и унапређује животну средину, а имајући у виду наведену Одлуку Уставног суда, као и значај унапређења система управљања отпадом у Републици Српској, као дјелатности од општег друштвеног интереса, Министарство за просторно уређење, грађевинарство и екологију Републике Српске у својству обрађивача, приступило је измјенама и допунама предметног закона, по хитном поступку.

Поред нормирања коефицијената и циљева за обрачун накнаде за оптерећивање животне средине амбалажним отпадом, обрађивач закона је приступио и додатном уређивању питања израде и доношења Републичког плана управљања отпадом у складу са Директивом број 2008/98 Европског парламента и Савјета од 19. децембра 2008. године о отпаду и стављању ван снаге одређених директива. Усвајањем овог законског рјешења стећи ће се услови за коришћење већ обезбјеђених финансијских грант средстава Краљевине Шведске за израду наведеног планског документа којим ће се детаљније уредити систем управљања отпадом у Републици Српској слиједећи циљеве утврђене Стратегијом управљања отпадом за период 2017-2026. године („Службени гласник Републике Српске“, број 67/17).

V ОБРАЗЛОЖЕЊЕ РАЗЛОГА ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА ПО ХИТНОМ ПОСТУПКУ

Чланом 221. Пословника Народне скупштине Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, број 31/11 и 34/17) дата је могућност, изузетно, за доношење закона по хитном поступку у случају када се законом уређују питања и односи настали усљед околности које нису могле да се предвиде, а недоношење закона би могло проузроковати штетне посљедице по живот и здравље људи, безбједност Републике и рад органа и организација.

Накнада за оптерећивање животне средине амбалажним отпадом, која је приход Фонда, прикупља се по принципу „загађивач плаћа“ и уплаћује се на рачун јавних прихода буџета Републике Српске, те распоређује на рачун Фонда и намјенски троши за управљање амбалажним отпадом, као и за контролу и евиденцију обвезника система управљања амбалажним отпадом. Прекид континуитета плаћања накнаде за оптерећивање животне средине амбалажним отпадом довео би до непостојања извора финансирања ове области заштите животне средине, као дјелатности од општег интереса, што би за посљедицу имало повећано загађење животне средине, а које би директно утицало на здравље људи.

Нормирање правног основа за доношење Републичког плана управљања отпадом је предуслов за употребу већ обезбјеђених финансијских средстава намијењених за унапређење

дјелатности управљања отпадом у Републици Српској као дјелатности од општег интереса. У супротном, неусвајање предложених законских одредби би довело до немогућности коришћења обезбједених грант средстава, као и неустављања потребних услова за даљи развој и унапређење система управљања отпадом.

Поред наведеног, имајући у виду циљеве управљања отпадом, те мјере и рокове за њихово спровођење, који су утврђени Стратегијом управљања отпадом за период 2017-2026. године, овим законом је предвиђено продужење временског периода за прилагођавање рада постојећих депонија, да би се спријечило неконтролисано одлагање отпада које у озбиљној мјери угрожава живот и здравље људи.

С обзиром на наведено, предложено је доношење овог закона по хитном поступку, да би био обезбјеђен континуитет функционисања цјелокупног система управљања отпадом као законитост рада постојећих депонија уз поштовање минимума стандарда заштите животне средине.

VI ОБРАЗЛОЖЕЊЕ ПРЕДЛОЖЕНИХ РЈЕШЕЊА

Чланом 1. овог закона прописује се корекција одредбе члана 15. Закона о управљању отпадом на начин да се умјесто прописивања доношења појединачних планова уводи правни основ доношења новог планског документа, односно Републичког плана управљања отпадом.

Чл. 2. и 3. прописује се садржина Републичког плана и програма превенције настанка отпада који је саставни дио наведеног плана.

Чл. 4, 5, 6 и 7. прописују корекције одредби 24, 63, 63а. и 63б. Закона у смислу брисања одређених ријечи и израза кориштених у закону.

Чланом 8. се уређују основни параметри за обрачун накнаде за оптерећивање животне средине амбалажним отпадом и изузеци од њихове примјене.

Чланом 9. прописује се начин обрачуна накнаде за оптерећивање животне средине амбалажним отпадом, те се уређује питање доношења рјешења о плаћању накнаде, као и рјешења о ослобађању од плаћања накнаде. Истовремено, прописан је и начин уплате накнаде за евидентирање, као и накнада за опште и специфичне циљеве уз прописивање начина утврђивања обрачунског периода за 2018. годину.

Чланом 10. прописане су корекције члана 63ђ. Закона, којима је, између осталог прописано која правна лица су оснивачи оператера система управљања амбалажом и амбалажним отпадом, начин на који оператер обавља своју дјелатност, као и да накнаде које утврђује оператер за уговорене обвезнике система управљања амбалажом и амбалажним отпадом, морају бити једнаке за осниваче и уговорене обвезнике система.

Члан 11. успоставља правни основ за доношење подзаконског акта Владе.

Члан 12. прописује временски рок у којем ће Влада донијети претходно наведени пропис.

Чланом 13. прописано је да одговорна лица постојећих депонија комуналног отпада на чијем подручју нису успостављене заједничке депоније за одлагање отпада и које нису изграђене у складу са овим законом, као и одговорна лица већ успостављених заједничких депонија за одлагање отпада које нису изграђене у складу са овим законом, имају дужност да до 31.12.2021. године доставе Министарству на разматрање програм мјера са динамиком прилагођавања рада депоније у складу са овим законом и прописом који уређује поступак одобравања и садржај Програма мјера, као и минималне услове који морају бити испуњени за рад депоније. Истовремено је одређен и рок за прилагођавање рада депонија и прописано да ће инспектор у случају да одговорно лице не достави Програм у прописаном року или ако министар не одобри достављени Програм, забранити рад депоније у складу са чланом 91. Закона.

Чланом 14. прописано је ступање на снагу овог закона.

VII ПРИКАЗ ОДЛУКЕ УСТАВНОГ СУДА

Одлуком Уставног суда број У–72/16 од 20. децембра 2017. године констатована је неуставност члана 2. Закона о измјенама и допунама Закона о управљању отпадом („Службени гласник Републике Српске“, број 106/15) у дијелу, којим је последице члана 63. додат члан 63в. и Одлуке о коефицијентима за обрачун накнаде за оптерећивање животне средине амбалажни отпадом и циљевима управљања амбалажним отпадом за 2015. и 2016. годину („Службени гласник Републике Српске“, број 6/16).

Наиме, Уставни суд Републике Српске у својој одлуци број У–72/16 од 20. децембра 2017. године наводи: „ нормирањем из оспорене одредбе Закона о измјенама и допунама Закона о управљању отпадом је дошло до повреде гаранција из чланова 62. и 69. Устава Републике Српске. Наиме, по оцјени суда, питања која се односе на накнаду која има карактер јавног прихода не могу бити у надлежности Владе Републике Српске, јер се не ради о материји извршавања закона, већ су то темељна питања од којих зависи висина ове накнаде и морају бити регулисана од стране законодавца. Због тога је Суд оцијенио да је оспореним прописивањем, којим се даје овлашћење Влади да својим прописом утврђује коефицијент накнаде за поновно искоришћавање и рецилажу амбалаже, дошло до повреде принципа подијеле власти из члана 69. Устава. Имајући у виду, овакав став, у погледу уставности Закона о измјенама и допунама Закона о управљању отпадом („Службени гласник Републике Српске“, број 106/15), Суд је утврдио да ни оспорена Одлука о коефицијентима за обрачун накнаде за оптерећивање животне средине амбалажни отпадом и циљевима управљања амбалажним отпадом за 2015. и 2016. годину („Службени гласник Републике Српске“, број 6/16), која је донесена на основу овлашћења из члана 63в. Закона о управљању отпадом није у сагласности са чланом 69. Устава Републике Српске“.

VIII ПРОЦЈЕНА УТИЦАЈА ЗАКОНА, ДРУГИХ ПРОПИСА И ОПШТИХ АКТА НА УВОЂЕЊЕ НОВИХ, ИЗМЈЕНУ ИЛИ УКИДАЊЕ ПОСТОЈЕЋИХ ФОРМАЛНОСТИ КОЈЕ ОПТЕРЕЂУЈУ ПРИВРЕДНО ПОСЛОВАЊЕ

IX ФИНАНСИЈСКА СРЕДСТВА И ЕКОНОМСКА ОПРАВДАНОСТ ДОНОШЕЊА ЗАКОНА

За доношење овог закона нису потребна додатна средства из буџета Републике Српске.